

[SIGNALEMENT]

Els Witte & Harry Van Velthoven, *Strijden om taal. De Belgische taal-kwestie in historisch perspectief*, Kapellen, Pelckmans, 2010, 240 pp., ISBN 9789028956223

Al in 1998 hebben Els Witte en Harry Van Velthoven het artikel over Taalpolitiek en -wetgeving, dat ze hadden geschreven voor de *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, uitgewerkt tot een beknopt boek onder de titel *Taal en Politiek. De Belgische casus in een historisch perspectief*. Dat werd een jaar later met de financiële steun van de Vlaamse regering ook uitgegeven in het Frans, het Duits en het Engels. Na dertien jaar hebben de auteurs hun boek geactualiseerd, met gebruikmaking van de literatuur die sindsdien is verschenen, en vooral met een voortzetting van het verhaal tot nu.

Een bijzondere verdienste van het werk is de taalsociologische benadering, met een nadruk op het verband tussen taal, sociale mobiliteit en sociale integratie. Treffend worden, al in een eerste hoofdstuk *Het Referentiekader* (pp. 13-47), de visies en de strategieën weergegeven van de actoren van zowel de hoge-statustaal-sprekers als de lage-statustaal-sprekers. Daar worden beschouwingen over de natievorming aan toegevoegd, en een schets van de evolutie in België van 1830 tot nu. Dan komt de essentie van het werk: de taalwetgeving vanaf de inlijving bij Frankrijk in 1795 tot de taalpolitiek in de huidige tijd van internationalisering en europeanisering. Van Velthoven had slechts enkele kleine verbeteringen aan te brengen in zijn hoofdstuk 1795-1894. Maar heel wat meer aanvullingen en correcties voor de periode 1894-1944, waarover een aantal belangrijke nieuwewerken verschenen zijn; die werden in dit tijdschrift besproken. Hij handhaaft zijn verzet tegen de voorstelling die ik in een aantal werken heb ontwikkeld, dat de Vlaamse taalstrijd in

de loop van de negentiende eeuw meer en meer een klerikale zaak werd, en vanuit het vrijzinnige veld meer en meer afgewezen. Van Velthoven wijst daarentegen op het verzet van katholieken tegen de taalwetgeving of hun verdeeldheid ter zake, en benadrukt de socialistische bijdragen. Els Witte hoefde nauwelijks iets te wijzigen aan haar hoofdstuk over de taalwetten en hun toepassing 1945-1970. Maar aan haar hoofdstuk over *Federalisme en taalpolitiek* gaf ze een aanzienlijke uitbreiding, en ze voegde een uitvoerig hoofdstuk toe over *Taal en politiek in tijden van internationalisering en europeanisering*. Daardoor beschikken we nu over een beknopt, helder overzicht van de actuele, zo snel veranderende taaltoestanden en -problemen in de Brusselse agglomeratie, de zes faciliteitengemeenten en de wijdere rand rond de hoofdstad. Geen ander is daarmee zo vertrouwd als zij, die al meer dan dertig jaar geleden het Centrum voor interdisciplinair onderzoek naar de Brusselse taaltoestanden stichtte.

[Lode Wils]
